

Algemene gegevens

Adres kerkgebouw: Laban Deurloostraat 1 4694 BP Scherpenisse Tel: 0166-663005	Diensten: zondags: 9.30 en 14.30 uur
Rekeningnummers: Kerk: SNSRegio 69.13.64.435 Diaconie: SNSRegio 69.07.60.299	
Predikant: <i>Vacant.</i>	Scriba: ouderling A.J. van de Breevaart Molenweg 50, 4694 BE Scherpenisse Tel: 0166-662877 E-mail: ajvandeBreevaart@klikSAFE.nl
Voorzitter kerkenraad: Diaken P. Lissenburg Langeweg 64, 4694 BN Scherpenisse Tel: 0166-664253	Penningmeester: diaken D. van de Velde Bosstraat 17, 4695 GD Sint Maartensdijk Tel: 0166-663221
Kosters: De heer K. Rink (hoofdkoster) (Ook voor bandjes en zaalhuur) Westkerkseweg 11, 4694 CW Scherpenisse Tel: 0166-662525 E-mail: krink@klikSAFE.nl De heer A. van Driel (hulpkoster) President Kennedylaan 14, 4695 GV Sint Maartensdijk Tel: 06-40701160	Kerktelefoon en storingsen: De heer L.H. Andriessse Ten Ankerweg 102, 4691 GZ Tholen Tel: 0166-603065 of: De heer J.C. Geuze Jan van Bloisstraat 52, 4691 HL Tholen Tel: 0166-602009
Organist: De heer J.C. Geuze Jan van Bloisstraat 52, 4691 HL Tholen Tel: 0166-602009	EHBO: Mevrouw J.C.S. Deurloo-Janssen Hogeweg 2a, 4693 RJ Poortvliet Tel: 0166-613084
	Abonnement kerkblad: Verschijnt 1 keer per maand. In principe kosteloos. Met € 20,00 per jaar achten wij de door ons gemaakte kosten vergoed. De kerkenraad behoudt zich te allen tijde het recht voor, een abonnement zonder opgaaf van redenen stop te zetten.

Van de kerkenraad

Ambtsdragerverkiezing

Tijdens de mansledenvergadering van 30 juni 2011 is in de vacature van ouderling verkozen: diaken P. Lissenburg, die zijn benoeming in beraad heeft genomen. We wensen hem wijsheid toe in de te nemen beslissing.

Predikant

Nadat dominee J. van der Sleen op zondag 17 april voor het laatst bij ons heeft gepreekt, is in de ledenvergadering van 12 mei besloten om hem nog 2 maanden rust te gunnen.

In een persoonlijk schrijven van de predikant d.d. 27 juni 2011 heeft hij aangegeven hoe hij met zijn vrouw altijd geprobeerd heeft de gemeente te dienen, maar dat het nu door allerlei omstandigheden niet meer gaat.

De dominee heeft zich losgemaakt van onze gemeente.

Deze brief is in de mansledenvergadering van 30 juni aan de leden voorgelezen en ligt voor belangstellende leden en meelevende leden ter inzage bij de scriba. De leden ervaren de ontstane situatie als bijzonder triest.

In de ledenvergadering is afgesproken dat we de dominee niet zonder meer laten gaan, maar dat de gemeente hem een vergoeding tot het einde van 2011 doet toekomen.

Preekbeurten

In alle openheid is in de vergadering vervolgens gesproken over de invulling van preekbeurten en leesdiensten en hoe de leden dit ervaren. We proberen voort te gaan op de ingeslagen weg: 2x per maand gaat diaken Lissenburg voor in de erediensten en 2x per maand houden we leesdiensten. Deze diensten zijn op www.kerktijden.nl vermeld.

Algemene gegevens

Adres kerkgebouw: Laban Deurloostraat 1 4694 BP Scherpenisse Tel: 0166-663005	Diensten: zondags: 9.30 en 14.30 uur
Rekeningnummers: Kerk: SNSRegio 69.13.64.435 Diaconie: SNSRegio 69.07.60.299	
Predikant: <i>Vacant</i>	Scriba: ouderling A.J. van de Breevaart Molenweg 50, 4694 BE Scherpenisse Tel: 0166-662877, E-mail: ajvandeBreevaart@kliksafe.nl
Voorzitter kerkenraad: Diaken P. Lissenburg Langeweg 64, 4694 BN Scherpenisse Tel: 0166-664253	Penningmeester: diaken D. van de Velde Bosstraat 17, 4695 GD Sint Maartensdijk Tel: 0166-663221
Kosters: De heer K. Rink (hoofdkoster) (Ook voor bandjes en zaalhuur) Westkerkseweg 11 4694 CW Scherpenisse Tel: 0166-662525 E-mail: krink@kliksafe.nl	Kerktelefoon en storings: De heer L.H. Andriesse Ten Ankerweg 102, 4691 GZ Tholen Tel: 0166-603065 of: De heer J.C. Geuze Jan van Bloisstraat 52, 4691 HL Tholen Tel: 0166-602009
De heer A. van Driel (hulpkoster) President Kennedylaan 14 4695 GV Sint Maartensdijk Tel: 06-40701160	
Organist: De heer J.C. Geuze Jan van Bloisstraat 52, 4691 HL Tholen Tel: 0166-602009	EHBO: Mevrouw J.C.S. Deurloo-Janssen Hogeweg 2a, 4693 RJ Poortvliet Tel: 0166-613084
	Abonnement kerkblad: Verschijnt 1 keer per maand. In principe kosteloos. Met € 20,00 per jaar achten wij de door ons gemaakte kosten vergoed. De kerkenraad behoudt zich te allen tijde het recht voor, een abonnement zonder opgaaf van redenen stop te zetten.

Van de kerkenraad

Ambtsdragerverkiezing

Tijdens de mansledenvergadering van 30 juni 2011 is in de vacature van ouderling verkozen: diaken P. Lissenburg, die zijn benoeming aan mocht nemen. Aangezien er geen bezwaren zijn ingediend tegen leer en leven, zal hij tijdens een weekdienst op D.V. donderdagavond 15 september door ds. J. Goudriaan uit Ede in het ambt van ouderling worden bevestigd. In het najaar willen we proberen de ontstane vacature voor diaken weer in te vullen.

Predikant

Onze oud-predikant, die zich heeft losgemaakt van de gemeente, is inmiddels uitgeschreven in de gemeente Tholen en -alleen- verhuisd naar Hoogeveen. Op zijn verzoek is hij geschrapt als lid van onze gemeente. Daarnaast heeft hij aangegeven van mevrouw te willen scheiden. Wat een verschrikkelijke, droevige zaken, zeker voor het gezin Van der Sleen! Wij wensen hen al het nodige toe.

Wanneer u zich bedrogen gevoelt, dan heeft de dominee dat in de prediking al die jaren zeker *niet* gedaan en dát is waar wij mee te doen hebben, dat ligt voor onze rekening. Het is zeker ook waar dat leer en leven moeten overeenstemmen.

Wij allen moeten eenmaal rekenschap afleggen van al onze daden, woorden en zelfs onze gedachten. Wie kan dan bestaan?

Wanneer wij zulke zaken over een ander horen, dan spreken wij daar graag over en willen we de zonden van een ander breed uitmeten.

Wij hebben onszelf echter steeds af te vragen voor Gods heilig Aangezicht: wat heeft Gods Woord en de prediking van al die jaren nu met *mij* gedaan? Wat is er nu waarheid van *mijn* belijdenis? Ben ik nu die ik moet zijn? Mijn ziele, doorziet gij *uw* lot, hoe zult *gij* rechtvaardig verschijnen voor God?

Dan gaat onze mond wel *dicht*, of, als het in waarheid récht mag liggen, dan zal onze mond steeds overvloeien van Gods eer...

DJK : Geachte lezer, het zal u wellicht niet zijn ontgaan dat ik de preken van ds. J. Van der Sleen van m'n website heb verwijderd. Niet vanwege dat zijn preken van de laatste jaren ondeugdelijk waren, want hetgeen de kerkenraad van Scherpenisse hier opmerkt is beslist geen onwaarheid. In zijn beginjaren preekte (ds) Van der Sleen ook vanuit dezelfde leerdwaling zoals er in de meeste kerken van de afscheiding wordt geleerd, maar met name in de laatste vijf jaar is hij opgescherpt geworden in de leer door het lezen in de geschriften van Theodorus Van der Groe. Dit deed me deugd, en ik nam de vrijmoedigheid hem eens te bellen, en heb hem daarna ook eens opgezocht. Ik vroeg hem hoe het kwam dat hij voor wat betreft de leer zo'n wending had doorgemaakt. Vanwege dat ik op dit punt zelf ook door een zekere crisis ben heengegaan, vraag ik mezelf bij anderen weleens af waar zo'n verandering dan vandaan komt. Hij vertelde me dat hij helemaal op zichzelf stond, en daarmee ook voor wat betreft de leer op eigen Schriftonderzoek was aangewezen. God opende ook zijn ogen voor de heersende leerdwalingen, waardoor hij vrienden verloor en vijanden vermeerde. Dit kwam duidelijk naar voren in een preek over HC zondag 7 die ik enige tijd geleden op m'n website plaatste. Doordat hij anders begon te preken werd hij ook steeds minder uitgenodigd om elders te komen preken. Voor wat betreft de leer heeft hij de laatste jaren wel enige verdrukking geleden, maar hij is niet staande gebleven. Het werd hem teveel, en hij heeft zijn kop in de wind gegooit. Hij is gezwicht, en heeft zich nu zelfs tot het Jodendom gekeerd. Hij draagt nu een baard, heeft met de christelijke godsdienst geheel gebroken, en heeft al zijn vrienden, kennissen en bekenden (waaronder ikzelf) vaarwel gezegd, en neemt nu ook afscheid van zijn lieve vrouw met wie hij ruim 20 jaar lief en leed heeft gedeeld. Een ontzaggelijk zaak, lezer! Ik heb (voordat ik dit allemaal te horen kreeg) nog een poging gedaan om eens langs te komen om te praten toen hij ogenschijnlijk zo in de put zat. Maar hij wilde met niemand meer praten. Zijn besluit had hij kennelijk al gemaakt. Onlangs zei een vriend van me: "Het lijkt wel of de satan het hevigst te keer gaat daar waar de leer nog enigszins zuiver verkondigd wordt." Hoe ver kan het soms gaan in iemands leven. Het deed me denken aan wat ik ooit eens las bij Matthew Meade, over dat:

1. „Iemand kan grote kennis hebben; hij kan veel weten van God en Zijn wil, en veel van Christus en Zijne wegen, en nochtans maar bijna een Christen zijn), Want schoon er geen genade kan zijn zonder kennis, nochtans kan er grote kennis zijn, waar geen genade is. Verlichting gaat dikwijls voor, waar bekering nooit volgt. Het onderwerp van de kennis is het verstand, het onderwerp van de heiligheid is de wil. Een mens nu kan zijn verstand verlicht hebben, en echter zijn wil niemendal geheilgd. Hij kan een verstand. hebben om God te kennen, en nochtans mag hem een wil ontbreken om God te gehoorzamen. De Apostel verhaalt ons van sommigen, „die wanneer zij God kenden, Hem nochtans als God niet verheerlijkten," Rom. 1:21. Om een mens geheel een Christen te maken, moet er licht in het hoofd, en hitte in het hart wezen, kennis in het verstand, en ijver in de genegenheden. Sommigen hebben ijver en geen kennis, dat is een blinde vroomheid., sommigen hebben kennis en geen ijver, dat is een vruchteloze onderneming, maar waar kennis met ijver te samen gevoegd is, dat maakt een waar Christen."

13. „Iemand kan lijden voor Christus, in Zijn Naam, in Zijn persoon, en nochtans maar bijna een Christen zijn. Al wie Christus' kruis op zijne schouders draagt, draagt daarom Christus' beeld niet in zijn ziel."

Tegenwerping: Maar doet de Heere Christus geen grote beloften aan degenen, die lijden of die iets om Hem verliezen? Zegt Hij niet, Matth. 19 : 29: „Een ieder die verlaten heeft huis, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of vrouw, of kinderen, of akkers, om Mijns Naams wille, zal honderdvoud ontvangen, en het eeuwige leven beërven,,? En zeker, het zijn ware Christenen, wien Christus d.eze belofte doet.

Antwoord: Daar is een lijden voor Christus, dat een bewijs van oprechtheid is, en zijn loon zal hebben, Matth. 5 : 10, 11, 19. Het is dan, als iemand. lijdt om een goede zaak, op een wettige roeping en met een goede consciëntie, om Christus' wil en in Christus' kracht: wanneer zijn lijden is „ene vervulling van de overblijfselen van de verdrukking van Christus," Col. 1, : 24, wanneer een mens lijdt als een Christen; gelijk de Apostel spreekt, 1 Petr.4:16: „Indien iemand lijdt als een Christen, die schame zich niet"; als een mens zichzelf niet in het lijden werpt, maar op Gods roeping wacht; zulk een lijden is een bewijs van oprechtheid. (einde citaat Matthew Meade)

Laten we hier maar niet boven gaan staan, want wie in de kracht Gods niet bewaart wordt en blijft, weet niet wat hij doet of waartoe hij in staat zal zijn. Om zalig (denken) te worden door de werken der wet, betekent de gekomen Messias willens en wetens te verwerpen. Aangevallen worden door ongeloof is geheel iets anders dan je geloof in Christus openlijk af te zweren. Het schijnt dat hij de laatste tijd tegen zijn eigen gemoed in stond te preken, en toch heeft hij geen leugens verkondigd. Verschrikkelijk! Dan moet je alles doen vanuit je verstand, lezer. Geen wonder dat hem tenslotte de lust ontbrak om in zijn gemeente nog verder voor te willen gaan. Wat zal zijn kerkenraad ook met raadsels gezeten hebben. Hij is meer en meer negatief beïnvloed geworden door een Joodse rabijn uit Antwerpen. Ook ik koester een liefde jegens het volk Israël, omdat dit het beminde volk der vader is waar nog veel onvervulde beloften voor liggen, maar ik heb geen liefde voor hetgeen de Joden aanhangen en geloven omdat zij de zaligheid zoeken te verkrijgen door de werken der wet. Zij verheffen Mozes boven Jezus Christus en dien gekruist, Die zij veracht en verworpen hebben, en Wiens opstanding zij geloofend hebben. Hierom, heilige broeders, die der hemelse roeping deelachtig zijt, aanmerkt den Apostel en Hogepriester onzer belijdenis, Christus Jezus; Die getrouw is Dengene, Die Hem gesteld heeft, gelijk ook Mozes in geheel zijn huis was. Want Deze is zoveel meerder heerlijkheid waardig geacht dan Mozes, als degene, die het huis gebouwd heeft, meerder eer heeft, dan het huis. Want een ieder huis wordt van iemand gebouwd; maar Die dit alles gebouwd heeft, is God. En Mozes is wel getrouw geweest in geheel zijn huis, als een dienaar, tot getuiging der dingen, die daarna gesproken zouden worden; Maar Christus, als de Zoon over Zijn eigen huis; Wiens huis wij zijn, indien wij maar de vrijmoedigheid en de roem der hoop tot het einde toe vast behouden, Hebr. 3 vers 1-6. Den Heere zegt bij monde van de apostel in Rom. 7:10 niet voor niets dat de wet die mij ten leve was, mij door de val in Adam ten dood is bevonden, en in Rom. 8:3 dat de wet krachteloos geworden is door ons zondige vlees. Ik ben er stuk van geweest, en heb het met zijn vrouw en kinderen te doen, lezer. Laten we hen nog trachten op te dragen bij Hem Die raad weet als zij zich geen raad meer weten. Toch moet een mens, wie het ook mag zijn, wel degelijk beseffen dat hij zulke dingen nooit gratis doen kan. Want God laat niet met Zich spotten. Lees hier in Hebr. 10 vers 26-29 : Want zo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zo blijft er geen slachtoffer meer over voor de zonden; Maar een schrikkelijke verwachting des oordeels, en hitte des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden. Als iemand de wet van Mozes heeft te niet gedaan, die sterft zonder barmhartigheid, onder twee of drie getuigen; Hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die den Zoon van God vertreden heeft, en het bloed des testaments onrein geacht heeft, waardoor hij geheiligd was, en den Geest der genade smaadheid heeft aangedaan?

Beschouw dit a.u.b. niet als het vellen van een oordeel over (ds) Van der Sleen, want het oordeel komt ons niet toe, maar merk wel op wat Gods Woord hierover opmerkt. Lees ook met huivering wat de onderstaande kanttekeningen hierover opmerken, en tenslotte wat Johannes Calvijn in zijn Bijbelverklaring hierover heeft opgemerkt. Het is zeker waar dat al Gods kinderen in de kracht Gods bewaard zullen worden en blijven, want de rechtvaardigde moge zevenmaal struikelen en God zal hem zevenmaal wederom oprichten. Maar daar kon bijv. de verkoren en verlost Simson bij Delilah zich niet mee op de been houden toen zijn ogen door de Filistijnen werden uitgestoken. Daarom zij ons dit allen tot ernstige waarschuwing, lezer.

Kanttekeningen SV 1637, bij Hebr. 10 vers 26-29 :

29) willens zondigen

Dat is, moedwillig afvallen van dit geloof, hetwelk de apostel hier heeft beschreven, gelijk hierna Hebr. 10:29 deze zonde breder wordt verklaard, die de apostel ook hiervoor, Hebr. 6:6, een afvallen heeft genoemd. Hij spreekt dan hier niet van allerlei zonde of afval, maar van die zonde, die Christus noemt de zonde of lastering tegen den Heiligen Geest, Matth. 12:32, en van de zonde tot den dood, waar Johannes van spreekt, 1 Joh. 5:16, gelijk blijkt uit de volgende eigenschappen, die hierna vermeld worden.

30) geen slachtoffer meer over

Namelijk dewijl zodanigen het enige slachtoffer van het Nieuwe Testament, namelijk van den Heere Jezus en Zijn verdienste moedwillig verwerpen en verachten. En schijnt hier ook de apostel te zien op de plaats Num. 15:30,31, daar ook zelfs naar de wet geen offerande tot verzoening wordt toegelaten voor degenen, die met opgeheven hand zondigden, en den Heere versmaadden, maar zonder genade uit het volk moesten uitgeroeid worden.

31) de tegenstanders

Dat is, de vijanden van Gods waarheid en vervolgers van deze.

32) te niet gedaan

Dat is, verworpen, verlaten, verloochend, of daarvan afvallig is geworden, gelijk Deut. 13:5,6,7, en Deut. 17:2, wordt verklaard. Want hoewel er meer moedwillige zonden waren, die met den dood werden gestraft, nochtans zo ziet de apostel inzonderheid op deze zonde van den moedwilligen afval, gelijk het Griekse woord *athetein*, dat is, afzetten of teniet doen, en de vergelijking van Hebr. 10:29 medebrengt.

33) vertreden heeft

Dat is, moedwillig veracht en verworpen heeft. Want hetgeen men vertreedt, pleegt men met verachting en verwerping zo te behandelen.

34) het bloed des testaments

Dat is, het bloed van Jezus Christus, door hetwelk het Nieuwe Testament is bevestigd; Matth. 26:28.

35) onrein geacht heeft

Grieks gemeen; dat is, profaan, onheilig, Mark. 7:2; Hand. 10:14. Want hetgeen men verwerpt of verzaakt, dat houdt men voor onrein of onheilig in zaken van den godsdienst.

36) geheiligd was

Namelijk uitwendig, ten aanzien van zijn voorgaande belijdenis, aangaande het gehoor van het Goddelijke woord, gebruik der heilige Sacramenten en afscheiding van andere gemene mensen, namelijk Joden en heidenen. Hoewel de zodanige de ware wedergeboorte niet deelachtig was, gelijk Johannes getuigt, 1 Joh. 2:19, en gelijk zulke, 2 Petr. 2:22, evenwel nog honden en zeugen worden genoemd, al worden zij reeds van hun uitwendig slijk gewassen en de onreinheid van afgoderij en andere onheiligheden hadden verlaten.

37) den Geest der genade

Dat is, den Heiligen Geest, die in hen enigen smaak van Gods genade begon te werken, waarover zij zich ook enen tijd verblijdden. Zie hiervan breder Hebr. 6:5.

Johannes Calvijn over Hebr. 10 vers 26-29

26) Want zoo wij willens zondigen. Hij bewijst hier, wat wrede wrake hun van God nakende is, allen die daar afwijken van de genade van Jezus Christus, also dat zij genoeg zijnde beroofd van hun eeuwige zaligheid, alsnu tot ene zekeren val verordend zijn. Novatianus met al de zijnen hebben zich wel eertijds met deze plaats gewapend, om zonder onderscheid weg te nemen alle hoop van vergeving al dengenen, die na het doopsel in zonden zouden gevallen zijn. Die nu zijn valse beschuldiging niet konden wederleggen, hebben liever dezen zendbrief geen geloof gegeven, dan in zulk vreemd gevoelen in te stemmen. Maar de ware uitlegging van deze plaats, al heeft ze ook van elders geen hulp, zal genoegzaam wezen uit zichzelf, om de onwetendheid van Novatianus te wederleggen. De apostel noemt ze hier zondaren, niet die hier- of daarin zondigen, maar die de gemeente verlaten hebbende, zich ganselijk vervreemden van Christus: want hij handelt hier niet van enige zekere soort van zonden 'alleen, maar hij straft ze namelijk, die zichzelf moedwillig beroofden van de gemeenschap der kerk. Daar is een groot onderscheid tussen dagelijkse gemeene zonden, en zulke algemene afwijking, waardoor het geschiedt, dat wij ons ganselijk afsnijden van de genade van Jezus Christus. Omdat dit nu niet geschieden kan dan dengenen, die verlicht zijn geweest, zegt de apostel

hierom: Zoo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, alsof hij zeide: zoo wij willens en wetens de genade verwerpen, die wij ontvangen hebben. Alsnu kan men klaarlijk zien, hoeveel het scheelt, dat deze sententie overeenkomt met de dwaling van Novatianus. Dat nu de apostel hier anders niemand mede meent dan de afgewekene Christenen, blijkt uit het verband: want zijn arbeid strekt hiertoe, dat die eenmaal in de kerk zijn aangenomen, haar niet zouden verlaten, gelijk sommigen alrede gedaan hadden. En zegt dat voor zulken geen offerande meer is, omdat zij willens zondigen, nadat zij de kennis der waarheid hebben gehad. Nu is het alzo, dat Christus Zichzelf den zondaren dagelijks

aanbiedt, die in de een of andere zonde gevallen zijn, alzo dat zij geen andere offerande behoeven te zoeken om hun zonden uit te doen: zoo zegt hij dan, dat er geen offerande meer is voor die daar afwijken van den dood van Jezus Christus, hetwelk niet geschiedt door een bijzondere zonde, maar als men het geloof ganselijk verwerpt. Hoewel nu deze strafheid Gods verschrikkelijk is, en dat ze ons wordt voorgesteld, opdat ze ons een vreze zou aanjagen, nochtans kan men God niet beschuldigen van wreedheid. Want nu het alzo is, dat de dood van Christus ons enig hulpmiddel is, waardoor wij verlost zijn van den eeuwigen dood: die nu de kracht en weldaad daarvan vernietigen, zooveel als in hen is, zijn dezen niet wel waardig, dat bij hen niets blijve dan mistroostigheid? God nodigt dagelijks allen die in Christus blijven tot verzoening, zij worden dagelijks besprengd met het bloed van Jezus Christus, hun zonden worden dagelijks uitgewist door zijn eeuwige offerande. Is het nu alzo, dat wij buiten Hem geen zaligheid mogen zoeken, laat ons dan niet verwonderd zijn, dat die Hem verlaten moedwillig van Hem wijken, beroofd worden van alle vergeving der zonden. Dat is het wat het woord meer, te kennen geeft: want de offerande van Jezus Christus strekt den gelovigen tot in den dood toe ter zaligheid, hoewel zij zeer dikmaals zondigen. Ja daardoor blijft de kracht dezer offerande altijd durende, omdat wij zonder zonde niet kunnen zijn, zoolang als wij in dit sterfelijk vlees zullen wezen. De apostel spreekt dan alleen van die goddeloos van Christus wijkende, zichzelf berovende zijn van de weldaad van Christus. Deze woorden:

Nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zijn daarbij gesteld, om hun ondankbaarheid meer te bezwaren. Want die al willens, en met moedwillige boosheid het licht Gods, dat God in zijn hart ontstoken had, uitblust, wat zal deze voor God toch kunnen voorstellen, om zichzelf te verontschuldigen? Daarom zoo laat ons hier leren, de waarheid, die ons aangeboden is niet alleen aan te nemen met eerbied en bekwame leerzaamheid des geestes, maar om gedurig te volharden in hare kennis, opdat deze straf der verachting op ons niet kome.

27) Maar een vreselijke verwachting. Hiermede meent hij het gekwel van ene boze consciëntie, die de ongelovigen voelen, welke niet alleen geen smaak hebben van de genade Gods, maar nadat zij den smaak gehad hebben, zoo gevoelen zij eeuwig beroofd te zijn van Gods barmhartigheid door hun eigen schuld. Dezen moeten voorwaar niet alleen van binnen gevoelen enige knijping of knaging, maar worden ook wonderbaar gepijnigd en doorhouwen. En hieruit komt dat zij hardnekkig tegen God murmureren, omdat zij zulk een straffen richter niet verdragen kunnen. Zij beproeven wel om hun best te doen, om van hen te stoten het gevoel, dat zij van Gods toorn hebben, maar het baat hun niet: want zoo haast als God hun een weinig bijstand geeft of laat rusten, terstond daarna als Hij ze wederom voor zijn

rechterstoel brengt, zoo dringt Hij ze met pijn, die zij vóór alle dingen vlieden. Hij voegt daarbij, hittigheid des vuurs, te kennen gevende met dit woord hittigheid, een heftige vurigheid en geweldigen brand, naar mijne mening. In dit woord vuur is een beeldspraak, die genoeg gemeen is. Want gelijk de bozen nu branden door de vrees en verschrikking voor Gods toorn, zoo zullen ze volgens dezen tekst ook hiernamaals gebrand worden. Ik weet wel, dat de Sophisten diepzinnig filosoferen van dit vuur, maar ik acht hun beuzelen en eigenvindingen niet. Aangezien het kennelijk is, dat het dezelfde manier van spreken is, als de Schrift het vuur bij den worm voegt. Niemand twijfele hieraan, of zij noemt den worm bij gelijkenis alzo, dat is de vreselijke pijn der consciënties, waarvan de goddelozen en ongelovigen geknaagd worden.

Die de vijanden verslinden zal. Hij zal ze verslinden op zulke wijze, dat hij ze zal verdelgen en niet verteren: want hij zal niet kunnen worden uitgeblust. Door dit middel vermaant hij ons, dat die geweigerd hebben plaats te genieten onder de gelovigen, nadat zij hun gegeven is, in het getal der vijanden van Jezus Christus zijn: want daar is geen middel hiertussen te vinden, of het moet zoo zijn, dat die de kerk Gods verlaten, ganselijk den duivel overgegeven zijn.

28) Zoo iemand de wet van Mozes verwerpt. Dit is een bewijs van het mindere tot het meerdere: want is het breken der wet van Mozes een zonde geweest waardig met den dood gestraft te worden, hoeveel te meerder straf zal dan het verwerpen des Evangelies verdienen, welke met zoo vele en wrede heiligschennissen omwonden is? Deze manier van bewijzen diende eigenlijk om de Joden te bewegen: want de wrede straf tegen de afvalligen van de wet, kon hun niet nieuw dunken, noch ook bovenmate streng te zijn. En daarom moeten ze de wraak bekennen oprecht te zijn, onder welke God hedendaags zijn Evangelie opricht, hoe straf zij ook zou mogen zijn. Verder wordt hiermede bevestigd wat ik hierboven gezegd heb. Want de wet zelve strafte niet met den dood alle wijze van overtredingen, maar wel afvalligheid, te weten, als iemand ganselijk de religie verlaten had. Want de apostel heeft gezien op de uitspraak in Deuteronomium 17:2: Zoo iemand overtreedt het verbond des Heeren uws Gods om vreemde goden te dienen, gij zult hem doen uitgaan buiten de poorten, en zult hem stenigen, en hij zal sterven. Hoewel nu de wet van God gekomen is, en dat Mozes geen auteur daarvan is, dan alleen een dienaar: nochtans noemt de apostel ze de wet van Mozes, omdat ze door zijne handen gegeven is, en dat daarom, omdat hij te meer de waardigheid des Evangelies zou groter maken, welke gekomen is van den Zone Gods.

Onder twee of drie getuigen. Dit dient niet tot de tegenwoordige plaats, maar het is een stuk van Mozes' ordening, dat er twee of drie getuigen verzocht werden, om iemand te overtuigen van zijn misdaad. Nochtans leiden wij hieruit te zekerder af, wat zonde de apostel hier heeft willen aantekenen: want was dit hier niet bijgevoegd geweest, de deur was geopend geweest voor vele valse tegenwerpingen. Maar alsnu is zulks buiten kijf, en spreekt hij hier van afvalligheid. Intussen moeten wij waarnemen de gelijkheid, die alle overheden bijna gevolgd hebben, te weten, dat niemand zal veroordeeld worden, tenzij hij eerst verwonnen is door twee getuigen.

29) Die den Zoon Gods vertreden heeft. Dit is den afvalligen der wet en des Evangelies gemeen, te weten, dat ze beiden te gelijk zonder enige genade sterven, maar de manier van den dood is verscheiden : want de apostel verkondigt niet alleen den versmaders of afvallers des Evangelies van Jezus Christus de lichamelijke dood, maar ook de eeuwige verdoemenis. Hierom zegt hij, dat dezen een zwaarder straf verdiend hebben. Hij verklaart met drieërlei spreekwijze de afwijking der christenheid: want hij zegt, dat hierdoor de Zoon Gods met voeten getreden wordt; dat zijn bloed ontheilgd wordt, en dat de Geest der genade versmaad wordt. Nu is het erger, iets met voeten te vertreden, dan te verwerpen, en de waardigheid van Jezus Christus is ongelijk groter, dan die men aan Mozes toeschrijven mag. Daarbij gevoegd, dat hij niet alleen het Evangelie tegen de wet stelt: maar de persoon van Christus en van den Heiligen Geest, tegen den persoon van Mozes alleen.

En het bloed des testaments. Door de vergelijking der weldaden vermeerderd hij hier de ondankbaarheid. Voorwaar, het is een zeer boze daad, het bloed van Jezus Christus te ontheiligen, hetwelk de oorzaak is van onze heiligmaking. Dezen doen dan zulks, die van het geloof van Jezus Christus afwijken: want ons geloof heeft zijn opzicht niet op enige leer die naakt is, maar op het bloed, waarop onze zaligheid gebouwd is. En daarom noemt hij het: Het bloed des testaments, omdat alsdan de beloften aan ons bevestigd zijn, als er dit pand bijgevoegd is. Maar hij toont welke het middel is van onze bevestiging, als hij zegt: waardoor wij geheilgd zijn, omdat het uitgestorte bloed ons niet baten zou, zoo wij daarmede niet besprengd worden door den Heiligen Geest. Vandaar komt de reiniging en heiligheid. Nochtans maakt hij daarbenevens een toespeling op de gewoonte van de besprenging des Ouden Testaments, welke ganselijk niet diende tot de ware heiligmaking, maar alleen een schaduw of afbeelding was van het bloedvergieten van Jezus Christus. Den Geest der genade. Hij noemt Hem den Geest der genade, met het oog op zijn werk, omdat wij door Hem en door zijn kracht de genade genieten, die ons in Jezus Christus is aangeboden: want Hij is het, die ons verstand met geloof verlicht, die de aanneming der kinderen Gods in onze harten verzegelt, die ons herbaart in nieuwigheid des levens, die ons inlijft in het lichaam van Jezus Christus, opdat Hij in ons leve, en wij in Hem. Zoo wordt Hij dan met goed recht de Geest der genade genoemd, door welken Jezus Christus ons deelachtig wordt met al zijn goed. Het is voorwaar bovenmate een zeer grote boosheid en goddeloosheid Hem ongelijk te doen, die ons zooveel goeds doet, ja zoo uitnemend goed. Hieruit kan men afleiden, dat allen die al willens de genade des Heiligen Geestes misbruiken, die haar gegeven was, Hem geweld en onrecht doen. Daarom is het geen wonder, dat God zoo straf zulke schandelijke zonde straft. Men moet zich niet verwonderen, al onteert Hij ze, die het bloed des Middelaars Jezus Christus met voeten hebben getreden, die alleen van den Vader voor ons verwerven kan hetgeen ons van node is. Men moet zich ook niet verwonderen, al sluit Hij den weg der zaligheid toe voor die den enigen Leidsman des levens verwerpen en verstoten hebben, hetwelk is de Heilige Geest.